

Bosco Szent János - a fiatalság atyja és mestere

Bosco János 1815. augusztus 16-án született egy parasztcsaládban, Castelnuovo d'Astiban. Édesapja, Bosco Ferenc a gyermek két éves korában meghal, így édesanyjának, Occhiena Margitnak egyedül kell felnevelnie Antalt, Józsefet, és a kis Jánost. Margit bölcs nevelő, kitartásának és határokat nem ismerő hitének segítségével mélyen vallásos légkört alakít ki családjukban. János már kicsi korától kezdve pap szeretett volna lenni.

Elmesélte, hogy egyszer kilenc éves korában álmot látott, amely megvilágította számára küldetését: „Legyél alázatos, erős és állhatatos” - mondta neki egy asszony, aki ragyogott, mint a nap, „és akkor, amit majd látsz, hogy ezekkel a farkasokkal történik, akik bárányokká változnak, te is ezt fogod tenni gyermekeimmel. Én leszek a tanítómestered. A maga idejében mindent meg fogsz érteni.” János már gyermekkorától kezdve gyakran kötötte le társait bűvészmutatványokkal, amelyeket kemény gyakorlással sajátított el a munka és az imádkozás között.

Az idős Calosso atya volt első lelkivezetője, ő indította el a papi tanulmányok útján, amelyekért nagy erőfeszítéseket tett, míg végül is el kellett hagynia a családi házat mert szembe került Antal testvérével. Antal azt akarta, hogy János inkább a földeken dolgozzon. Diákként Chieriben létrehozta a „Vidámság Társaságát”, amelybe összegyűjtötte a városka fiataljait. Később itt járt szemináriumba is, és 1841 júniusában pappá szentelték. Akkori lelki vezetője, Cafasso atya azt tanácsolja neki, hogy tökéletesítse tanulmányait az egyházi kollégiumban. Közben Don Bosco maga köré gyűjti az első gyermekeket, és megszervezi a vasárnapi Oratóriumot, az első időkben mindig máshol, később azonban megmaradnak Valdoccóban. Édesanyja, Margit, most már idős asszonyként, elfogadja a meghívást, hogy Torinóba jöjjön és segítsen fiának. A gyermekek számára ő lesz „Margit mama”. Don Bosco elkezdi szállást adni az otthontalan árváknak. Megtanítja őket egy szakmára, és arra, hogy szeressék az Urat, együtt énekel, játszik és imádkozik velük. Az első gyermekekből lesznek később az első munkatársai is. Így fejlődik ki az a híres nevelési módszer, amit „**megelőző módszernek**” hívunk: „Legyetek a gyermekekkel, előzzétek meg a bűnt ésszel, hittel és szeretettel. Legyetek szentek, és szentek nevelői. Vegyék észre a gyermekeink, hogy szeretjük őket!” Idővel az első munkatársakból XI. Piusz pápa segítségével köszönhetően létrejön egy szerzetes társaság, melynek célja a fiatalok megmentése, küzdve a szegénység minden fajtája ellen. Mottójuk a következő: „Lelkeket adj nekem (Uram), minden mást vegyél el”. A fiatal Savio Domonkos lesz a megelőző módszer első gyümölcse.

A Segítő Szűz Mária, aki mindig segítette Don Boscót a művében, számtalan kegyelmet ajándékozott neki, köztük egészen különlegeseket is, és mindig volt elegendő pénz is a vállalkozásokhoz. Segítette a róla elnevezett bazilika megépítését is. Szűz Mária segítségével Mazzarello Máriával megalapította a Segítő Szűz Mária Leányai Intézményét. A jótevőkkel és laikus segítőkkel együtt létrejön a Szalézi Munkatársak Egyesülete.

Don Bosco 72 éves korában, a munkától kimerülve halt meg 1888. január 31 -én. Ma már a Szalézi Család az egész világon jelen van. II. János Pál pápa Don Boscót halálának századik évfordulóján a „*fiatalság Atyjának és Tanítójának*” nevezte.

**BOLDOGGÁ AVATJA 1929. JÚNIUS 2-ÁN XI. PIUSZ PÁPA
SZENTTÉ AVATJA 1934. ÁPRILIS 1-JÉN XI. PIUSZ PÁPA**

Jelenlétével, példájával nevelt

Bosco Szent János földi élete 1888. január 31-én hajnalban ért véget. Az egész keresztény világ, és mindenki, aki ismerte, ugyanazt gondolhatta ekkor, amit egy jezsuita atya fogalmazott meg Don Bosco halála másnapján a szaléziaknak: Eljöttem, hogy veletek örüljek, mert szentet adtatok a mennyországoknak.

Mondhatni, jól ismerjük az életét: IX. Piusz pápa utasítására ő maga írta le gyermekkorát és tapasztalatait, életrajzát pedig Lemoyne szalézi atya húsz nagy kötetben dolgozta fel. Ha röviden össze akarjuk foglalni ennek a valóban nagy szentnek az életét, és meg akarjuk fejteni a titkát, személyét és méltán híres megelőző pedagógiai módszerét érdemes mélyrehatóbban megismernünk.

Az 1815-ben született Bosco János a mai fogalmak szerint többszörösen hátrányos helyzetű gyermek volt: édesapját kétéves korában veszítette el, szegénységben, sokszor nélkülözésben élt egy vidéki tanyán, ráadásul féltestvére annyira ellenezte tanulási vágyát, hogy egy ideig kénytelen volt elköltözni otthonról. Mindemellert édesanyja, aki egyszerű parasztasszony volt ugyan, de kiváló nevelői kvalitásokkal rendelkezett; beleplántálta a mély hitet, a munka és a szegénység szeretetét, és mindig támogatta a fiát, sőt életének utolsó tíz évét vele töltötte a valdoccói oratóriumban, ahol az elhagyatott fiúk ellátásában segített.

Érdeemes megemlíteni: gyermekként, hogy társait szórakoztassa, és figyelmüket magához vonzza, Bosco János számos bűvésztükköt és zsonglőrmutatványt elsajátított. Hogy tanulásának költségeit fedezze, fiatalkorában több mesterséget is kitanult, melyekre később megtanította a fiúkat is az oratóriumban: volt szabó, asztalos, cipész, kovács, lakatos, pincér, házitanító, megtanult kottát olvasni és több hangszeren játszott. A rendalapítás és a nevelés mellett harminc kisebb-nagyobb könyvet is írt, főleg oktatási és nevelési célzattal. Követőinek nem írt elő aszketikus vallásgyakorlatokat, a szaléziak imái rövidek, de mély Istenhez fordulással és önátadással végzik őket. Tiltotta az önsanyargatást, de megkövetelte a munkát, amiben ő maga élen járt. Szerényen öltözött, és került minden luxust. Hihetetlenül gyorsan tanult, éjszakánként olvasott vagy írt, a pihenés, az alvás idejét rövidítve meg. Távol tartotta magát és pártfogoltjait is a politikai megnyilvánulásoktól, ennek ellenére sok híresség járt hozzá tanácsért.

A szalézi pedagógia fontos elemei a szeretetteljesség, a nevelő személyes jelenléte és példája, a párbeszéd, a befogadás, a kimutatott szeretet, a vidámság, a segítőkész, tevékeny, dinamikus élet. Don Bosco jelenléte az oratóriumban meghatározó volt: mindig ott volt a gyerekek között, együtt játszott velük, így pozitív hatást gyakorolhatott rájuk, megelőzte, hogy rosszat tegyenek, példájával nevelt. Alacsony termetű, nagy testi erejű ember volt, de mindig a szeretet eszközét használta, sosem élt fenyegetéssel. Már életében számos csodájáról tudunk: betegeket gyógyított meg, több profetikus álma volt, melyekben meglátta a jövőt. Könnyedén olvasott a fiúk

lelkében, és hihetetlen szeretet és öröm sugárzott belőle. Ma úgy mondanánk: karizmatikus vezető volt, híres ember, "sztár". Népszerűségét azonban egyszerű eszközként használta: hogy a fiatalok lelkét megmentse, és elvezesse őket Istenhez. Sikereit Szűz Máriának tulajdonította, és még szerzetesrendjét sem magáról nevezte el, hanem kedvenc szentjéről, Szalézi Szent Ferencről, az ő égi pártfogásába ajánlva fiait. Nagyfokú alázatáról és szerénységről tanúskodnak ezek a tények.

Don Bosco nem egyszerűen egy szerzetesrendet alapított, hanem egy lelki családot az egyházon belül, egymás mellé helyezve a szerzeteseket, nővéreket és világiakat, akik sajátos szalézi lelkülettel élnek és dolgoznak a fiatalokért, kiemelten a hátrányos helyzetűekért és a szegényekért. Vajon mikor született meg ez a család? Amikor egy kilencéves kisfiú egy Torinóhoz közeli tanyán látott egy különleges álmot, amelyben szegény, elhagyatott fiatalok szerepeltek? Vagy 1854-ben, amikor tizenhét lelkes ifjúnak először mondta azt: szaléziaknak fognak hívni benneteket? A szalézi rend hihetetlen gyorsasággal terjedt el Olaszországban, majd az egész világon. Don Bosco halála évében 1200 követője volt, napjainkban közel tizenhétézer szalézi dolgozik öt kontinensen, 128 országban - ez a világ egyik legnépesebb szerzetesrendje.

Forrás: Új Ember 2008.01.27

Ha azt akarjuk, hogy meglássák rajtunk az emberek, hogy mi a növendékeink örök boldogságáért fáradozunk, és őket a sajátos feladataik teljesítésére tanítjuk meg, akkor mindenekelőtt szükséges, hogy sohase feledkezzetek meg arról, hogy ti e szeretett ifjak szüleit helyettesítitek. Ezekért az ifjakért mindenkor szeretettel munkálkodtam, tanultam, és teljesítettem papi szolgálatomat, de nemcsak én magam, hanem az egész Szalézi Társaság is. Rövidnek éppen nem mondható eddigi életemben, fiacskáim, hányszor meg kellett győződnöm e nagyszerű igazságról! Könnyebb dolog valakire megharagudni, mint őt elviselni; könnyebb a gyermeket megfenyíteni, mint őt meggyőzni; sőt, nyíltan megmondom: türelmetlenségünkben és önkényeskedve kényelmesebb dolog a makacsokat büntetgetni, mint határozott és nyájas türelmünkkel őket megjavítani.

(Részlet Bosco Szent János levelezéséből)

Don Bosco Szaléziak

A szalézi rend hivatalos elnevezése: Szalézi Szent Ferenc Társasága - Don Bosco Szaléziak, megalakult 1859-ben Torinóban, pápai jóváhagyást kapott 1874-ben. A rend alapítója Bosco Szent János (Don Bosco, 1815-1888), 1934-ben avatta szentté a katolikus egyház. Rendjét Szalézi Szent Ferencről nevezte el, akinek nagy tisztelője volt. SDB rövidítés jelentése: Salesiani di Don Bosco, azaz Don Bosco Szaléziak.

Az alapító jelszava: *"Da mihi animas, cetera tolle!"* - *"Adj nekem lelkeket (Uram), minden mást vegyél el!"* A Szalézi Társaság legfőbb tisztségviselője don Ángel Fernández Artime szalézi egyetemes főnök

A Szalézi Társaság apostoli célja: az ifjúság oktatása és nevelése iskolákban, szakiskolákban és különféle ifjúsági intézményekben.

A szalézi közösségek életét jellemzi az egyszerűség, a derűs légkör, az evangéliumi merészség, az alkotókedv, a mély lelki élet és az ebből fakadó öröm.

A Szalézi Család ágai Magyarországon:

- Szalézi szerzetesek SDB
- Segítő Szűz Mária leányai Don Bosco nővérek FMA
- Szalézi Munkatársak Egyesülete SSCC
- Don Bosco Volontáriák VDB

A szalézi nevelés módszere az úgynevezett "megelőző módszer".

A Don Bosco Szaléziak Szent István Magyar Tartománya

Hazánkban már 1913-ban letelepedtek az első szaléziak Péliföldszentkereszten (Komárom-Esztergom megye) a legendás hírű Zafféry Károly jóvoltából, akit az első magyar szaléziként tartunk számon. A kis lelkes csapathoz egyre többen csatlakoztak és Magyarországon is működésbe lendült a "szalézi mű", megkezdték az ifjúság javát szolgáló áldásos munkájukat. Egymás után nyitották meg házaikat, iskoláikat, diákotthonaikat Balassagyarmaton, Borsodnádason, Budapesten, Esztergomtáborban, Gyulán, hazánk 1950-ig Magyaróváron, Mándokon, Mezőnyáradon, Nyergesújfalun, Pestszentlőrincen, Péliföldszentkereszten, Rákospalotán, Szombathelyen, Tanakajdon, Újpesten, Visegrádon. Az 1946-47-es tanév adatai szerint 31 rendtárs hitoktatott 37 iskolatípusban, 227 iskolában, heti 288 órában 5062 gyermeket. 1950-ben, amikor a szerzetesrendek működését megtiltották, a szerzeteseket szétzavarták 280 magyar szalézi szerzetes működött több mint 15 helyen.

1989-ben a megmaradt 83 magyar szalézi újra megkezdte működését. Nagy nehézségek árán ismét visszatértek régi alapításaik egy részébe. Céljuk töretlen: szolgálni és nevelni az ifjúságot Don Bosco útmutatásai szerint nagy szeretettel, hozzáértéssel, vidám hangulatban. Jó állampolgárokat és jó keresztényeket akarnak nevelni, hitet és életcélt akarnak nyújtani a kallódó, nehézségekkel küszködő, a társadalom szélére sodródott fiataloknak is.

Jelenleg szalézi rendház működik Óbudán, Újpesten, Rákospalotán, Péliföldszentkereszten, Kazincbarcikán és Szombathelyen, iskola Óbudán, Kazincbarcikán és Nyergesújfalun, kollégium Óbudán (főiskolai/egyetemi fiú) és Kazincbarcikán. Budapesten működik a Don Bosco Kiadó és könyvesbolt, Kazincbarcikán pedig a Don Bosco Nyomda. Szalézi oratórium van Óbudán, Újpesten, Nyergesújfalun, Kazincbarcikán, Szombathelyen, valamint Balassagyarmaton és Pécsen (munkatársak).

A 2015-ös adatok szerint a rendtársak száma összesen 32 (26 pap, 2 testvér, 3 tanuló, 1 novícius), közülük 10 misszionárius.

A magyar szaléziak Szent Istvánról elnevezett Magyar Tartománya alapítási dátuma 1929. január 2. Fővédőszentje Szent István.

- Székhelye Budapest - Óbuda, Salesianum.
- Honlap: www.szaleziak.hu

- E-mail: szaleziak@gmail.com
- Tartományfőnök: P. Andrásfalvy János SDB
- Vikárius: P. Vitális Gábor SDB
- Titkár és ekonómus: T. Nádudvari Géza SDB